

Aan de minister van Economische Zaken en Klimaat
de heer. E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

Datum: Harlingen, 7 september 2020

Kenmerk: LJ/EG/FP/20089

Betreft: Nieuwe winning zout onder de Waddenzee vereist nieuwe vergunningsaanvraag

Geachte minister Wiebes,

Wij vragen uw aandacht voor het volgende.

In de zomervakantie werd via een kort nieuwsbericht op de website www.pilotharlingen.nl bekendgemaakt dat er een ingrijpende wijziging is gekomen in de beoogde winning van zout door ESCO onder de Waddenzee. Hierover verschenen twee korte berichten in zowel Friesch Dagblad als Leeuwarder Courant.

Vanwege problemen met het boren heeft ESCO/Frisia BV de beoogde plaats van de zoutwinning onder de Waddenzee opgeschoven naar het noordoosten. Bovendien heeft ESCO in de media aangegeven dat men, vanwege de extra kosten door twee mislukte eerdere boringen, twee keer zoveel zout uit 1 caverne wil gaan winnen dan in het winningsplan is aangegeven. Dit winningsplan werd door uw voorganger vergund op grond van het instemmingsbesluit Havenmond d.d. 12 mei 2015.

Zoals bekend heeft de Waddenvereniging van begin af aan gewezen op de ingrijpende gevolgen van zoutwinning op de unieke natuurwaarden van Werelderfgoed Waddenzee. Met name op de grote bodemdaling tot meer dan een meter op een plek waar wadvogels foerageren en ruïen.

Gezien de andere locatie dan beoogd en de twee keer zo grote geplande hoeveelheid te winnen zout (onduidelijk is of de winningssnelheid ook hoger wordt) valt niet uit te sluiten dat ook de effecten van zoutwinning op de beschermde natuur van de Waddenzee anders uitpakken. En wellicht dan ook anders dan beschreven in de diverse stukken die ten grondslag liggen aan de huidige vergunningen en instemming met de zoutwinning. Waar het vigerende winningsplan geldt voor het winnen van 32 miljoen ton zout uit vier cavernes (8 miljoen ton per caverne) presenteert ESCO in augustus een nieuwe sequentie van zoutwinning uitgaande van 16 miljoen ton uit de meest noordoostelijke caverne gevolgd door de winning van 8 miljoen ton uit twee ander cavernes. Dit is naar ons inzicht een substantieel andere manier van zoutwinning dan beschreven in het door u goedgekeurde winningsplan.

Waddenvereniging Droogstraat 3 Postbus 90 8860 AB Harlingen
tel (0517) 493 693
info@waddenvereniging.nl www.waddenvereniging.nl

Rabobank IBAN NL07 RABO 0342 4267 10
BIC RABONL2U
KvK 40000475

In ieder geval constateren wij naar aanleiding van de berichtgeving dat er nu sprake is van een geheel andere contour van voorziene bodemdaling (zie kaartje bijlage 1) dan door u vergund is (zie kaartje bijlage 2). De effecten hiervan zijn in ieder geval niet (passend) beoordeeld. Er is sprake van een wijziging van de activiteit die niet past binnen de huidige vergunning. Dit is een ander project dan waar vergunning voor is aangevraagd en verkregen. Nu significante effecten niet zijn uitgesloten, is dit een vergunningplichtig project in de zin van art. 2.7, lid 2 Wnb. Dat die beoordeling dient plaats te vinden, volgt dus primair uit art. 2.7, lid 2, jo 2.8, lid 1 Wnb.

Door nu uit 1 caverne meer te gaan winnen achten wij een nieuw winningsplan noodzakelijk. Omdat de gevolgen van een omvangrijkere winning op deze locatie niet beoordeeld is op gevolgen voor natuur en milieu, vinden wij ook dat een geactualiseerde beoordeling van de effecten op het milieu en de natuur moet plaatsvinden. Waarbij de meest recente inzichten over de stijging van de zeespiegel als vanzelfsprekend bij deze beoordeling betrokken worden.

Deze nieuw vorm van zoutwinning lijkt daarnaast ook te zorgen voor ongeplande bodemdaling onder land ten westen van het dorp Wijnaldum en onder de Waddendijk ten noorden van Harlingen. Mogelijke effecten op onder andere archeologische waarden en mogelijke verzilting van landbouwgronden zijn voor zover wij weten niet beoordeeld. Rond het dorp Wijnaldum heeft ESCO meerder zoutputten in gebruik gehad in het verleden. Juist de bodemdaling die deze winningen veroorzaakten leidden in het verleden tot veel maatschappelijke onrust. Het toenmalig Friese college van Gedeputeerde Staten maakte daarom de afspraak met de toenmalige minister van Economische Zaken dat ESCO zout mocht gaan winnen onder de Waddenzee om schadelijke effecten van mijnbouw op land te stoppen. Op grond van de informatie die wij hebben lijkt deze nieuw vorm van zoutwinning onder het wad wel degelijk tot schade op land. En wijkt ESCO kennelijk af van de politieke afspraken tussen Rijk en Provincie Fryslân.

Onduidelijk is op welke manier de al fors gedaalde bodem in Noordwest Fryslân zal reageren op verdere dalingen als gevolg van nieuwe winningen onder de Waddenzee. Een oordeel hierover (en over de eerder genoemde punten) door Staatstoezicht op de Mijnen lijkt op z'n plaats.

Zoals bij u bekend maken wij ons grote zorgen over de stapeling van effecten door mijnbouw- en energieprojecten in en onder de Waddenzee die stuk voor stuk onder uw politieke verantwoordelijkheid vergund worden of reeds vergund zijn. U gaf tijdens uw bezoek aan bereid te zijn om de stapeling van deze effecten nader te willen bekijken. De nieuwe en reeds bekende effecten van deze zoutwinning horen daar wat ons betreft ook bij.

Naar onze mening is er door de gewijzigde plannen van ESCO ook in juridische zin sprake van een wijziging van de geplande winning die aanleiding moet zijn tot een nieuw winningsplan. Deze nieuwe plannen zijn in het geheel niet, of in ieder geval onvolledig beoordeeld in het licht van de toenmalige vergunningverlening.

Wij verzoeken u ESCO erop te wijzen dat een nieuw winningsplan noodzakelijk is, omdat deze winning afwijkt van hetgeen eerder is vergund. Daarom vragen wij u dringend om ESCO te verplichten een nieuw winningsplan in te dienen, een nieuwe natuur- en milieutoets te laten uitvoeren en ESCO erop te wijzen dat de huidige Natuurbeschermingswetvergunning niet ziet op de gewijzigde activiteiten.

Uiteraard is het voor ons ondenkbaar dat ESCO zonder uw goedkeuring van dit nieuwe winningsplan en zonder volledige beoordeling van de effecten op de kwetsbare waddennatuur start met deze winning. Zeker ook omdat ESCO zelfs op basis van de huidige vergunning nog in gebreke is. Er is nog steeds geen 100% goedgekeurd monitoringsplan, er is nog geen goedgekeurd schadeprotocol opgesteld en er is nog steeds geen goedgekeurd abandonneringsplan.

Wij verzoeken u in het licht van de hoofddoelstelling van het Unesco Werelderfgoed Waddenzee te handelen en dit unieke natuurgebied de noodzakelijke bescherming te bieden die ze nodig heeft!

Hoogachtend,
mede namens Vogelbescherming Nederland
en Vereniging Natuurmonumenten,

Waddenvereniging

Lutz Jacobi
directeur

Bijlage 1: Kaartje bodemdalingscontouren op www.pilotharlingen.nl
Bijlage 2: Kaartje bodemdalingscontouren winningsplan (bijlage 6)
<http://www.commissiemer.nl/docs/mer/p28/p2852/2852-009winningsplan.pdf>

Cc
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Tweede Kamer Commissies voor EZK en LNV (per mail)
Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Fryslân (per mail)
Staattoezicht op de Mijnen (per mail)

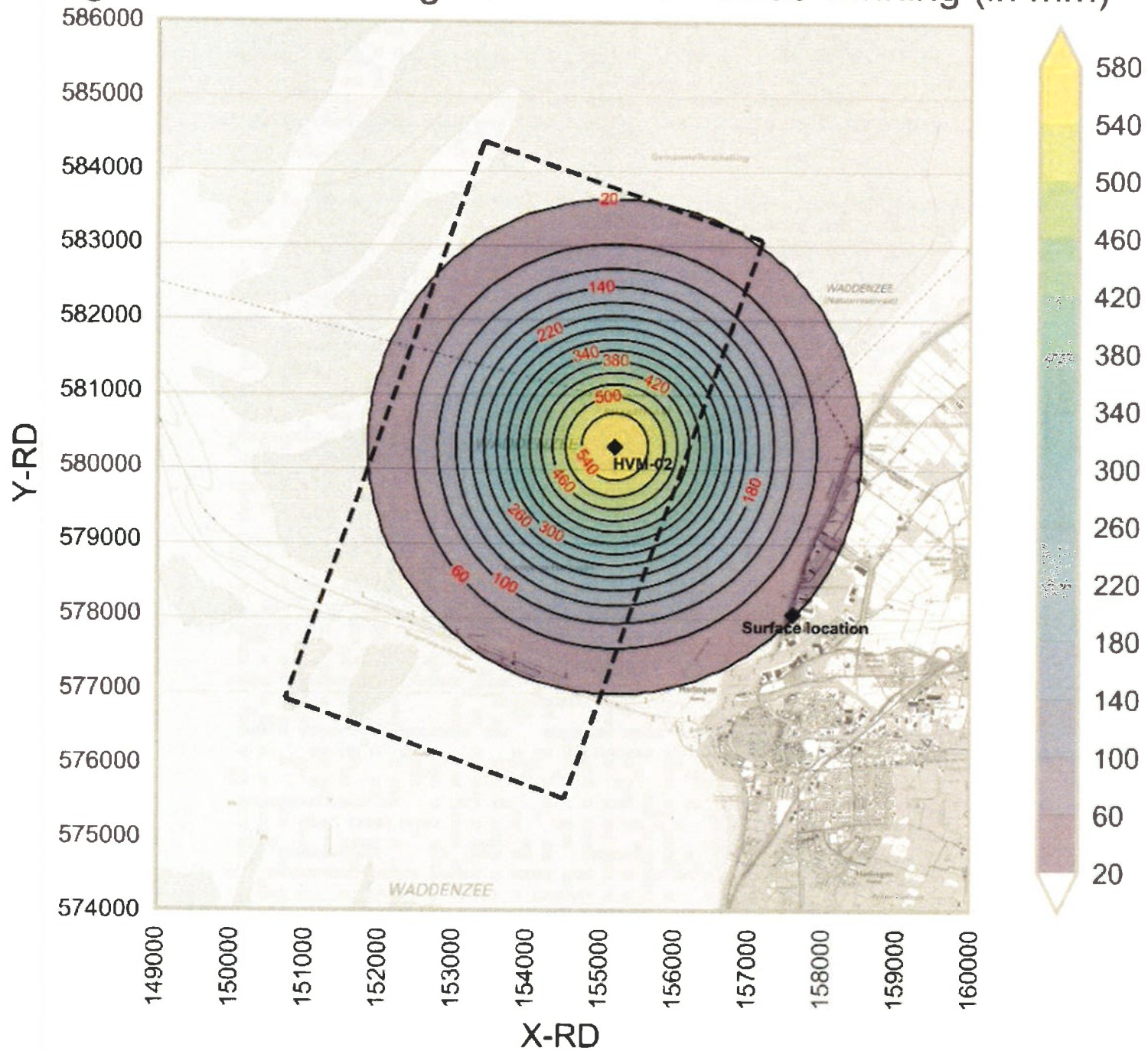
3

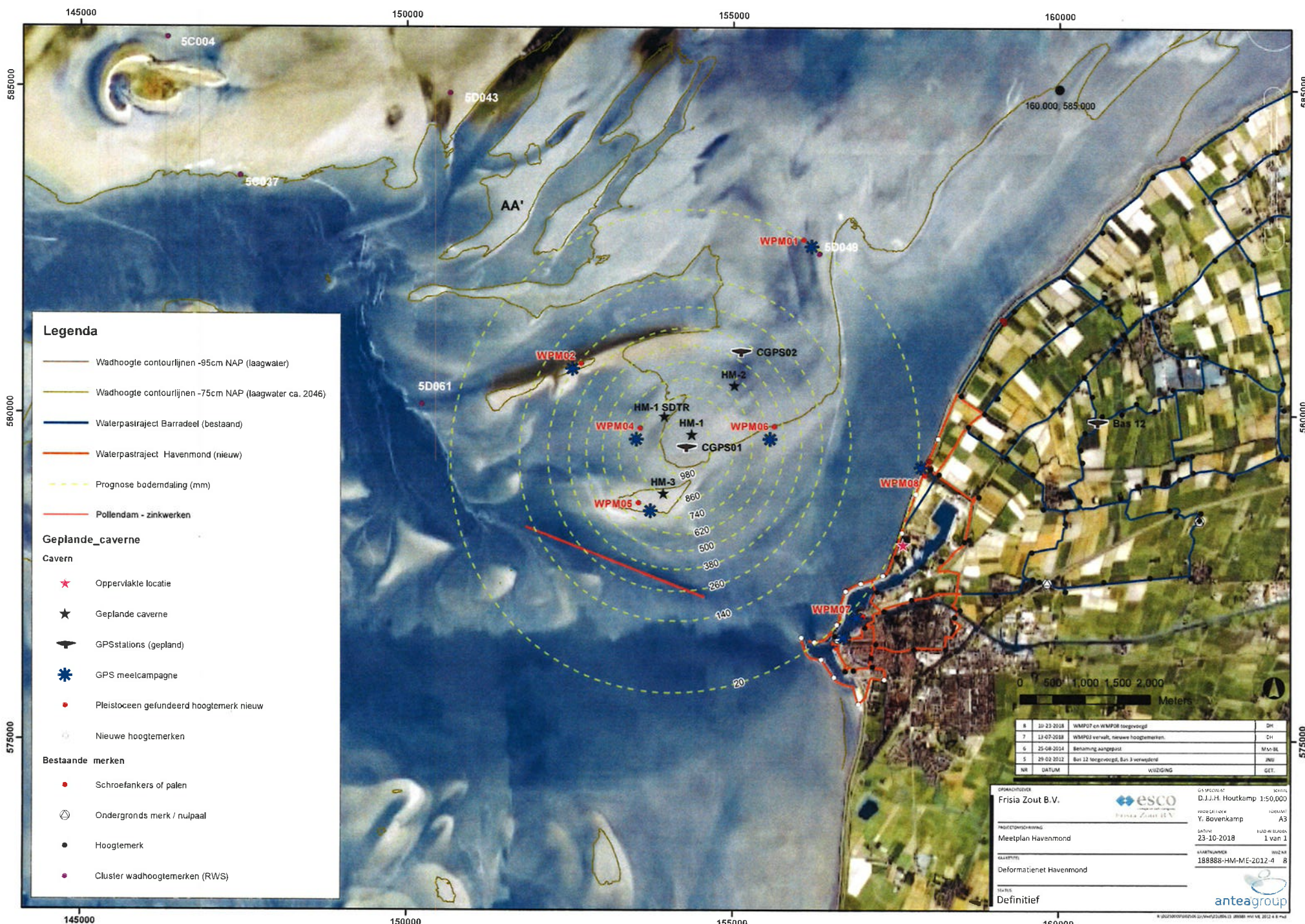
Waddenvereniging Droogstraat 3 Postbus 90 8860 AB Harlingen
tel (0517) 493 693
info@waddenvereniging.nl www.waddenvereniging.nl

Rabobank IBAN NL07 RABO 0342 4267 10
BIC RABONL2U
KvK 40000475

Prognose bodemdalingskom HVM-02 einde winning (in mm)

Legenda

- Wadhoogte contourlijnen -95cm NAP (laagwater)
- Wadhoogte contourlijnen -75cm NAP (laagwater ca. 2046)
- Waterpastraject Barradeel (bestaand)
- Waterpastraject Havenmond (nieuw)
- Prognose bodemdaling (mm)
- Pollendam - zinkwerken

Geplande_caverne

Cavern

- Oppervlakte locatie
- Geplande caverne
- GPSstations (gepland)
- GPS meetcampagne
- Pleistoceen gefundeerd hoogtemerk nieuw
- Nieuwe hoogtemerken

Bestaande merken

- Schroefankers of palen
- Ondergronds merk / nulpaal
- Hoogtemerk
- Cluster wadhoogtemerken (RWS)

0	500	1.000	1.500	2.000
Meters				
Nr	Datum	Wijziging	Door	
8	20-23-2018	WMP07 en WMP08 toegevoegd	DH	
7	13-07-2018	WMP03 vervalt, nieuwe hoogtemerken.	DH	
6	25-08-2014	Benaming aangepast	MN-BL	
5	29-02-2012	Bas 12 toegevoegd, Bas 3 verwijderd	JMS	

OPDRACHTGEVER: Frisia Zout B.V.

OPDRACHT: G1 50010-01
D.J.J.H. Houtkamp 1:50.000

PROJECTLEIDER: Y. Bovenkamp A3

PROJECTOMSCHRIJVING: Meetplan Havenmond
23-10-2018
1 van 1

GLAUFITEIL: Deformatienet Havenmond

STATUS: Definitief

esco
FRISIA ZOUT B.V.

188988-HM-ME-2012-4 8

anteagroup